

Växjö
kommun

Årsrapport 2019,

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Ekonomisk redovisning	5
Verksamhetsredovisning	14
Personalredovisning	16
Uppföljning av huvudprocesserna	20
Verksamhetsuppföljning	28
Intern kontroll	30
Uppföljning av privata utförare	32
Redovisning av tillkommande uppdrag från KF	34
Hyses- och leasingavtal	35
Resultat- och balansräkning skattefinansierade verksamheter	36
Resultat- och balansräkning vatten och avlopp	37
Resultat- och balansräkning avfallshantering	38
Resultat- och balansräkning biogas	40
Resultat- och balansräkning teknisk produktion	41
Resultat- och balansräkning parkeringsköp	42
Resultat- och balansräkning skogsvård och natur	43
Noter vatten, avlopp och avfallshantering	44

Sammanfattning

Klimat och miljö

Utveckling av effektiva och klimatsmarta skötselmetoder för underhållet av de offentliga miljöerna har under året fortgått. Klippa gräsmattor har under sommaren lämnats oklippa i ett försök att gynna biologisk mångfald samtidigt som pengar har sparas.

Stort fokus har även varit på projekt som bidragit till en ökad kunskap om ekosystemtjänster både inom förvaltningen men även för kommunen som helhet.

Infrastruktur

Arbetet med att utveckla cykelstaden Växjö har fortlöpt under året och en prioritering av de projekt som har samordnats med annan aktör har gjorts. Under hösten 2019 projekterades cykelöverfarter på Mörners väg och arbetet med fortsättningen av gång- och cykelvägen utmed Söderleden startades. Arbetet har skett i samarbete med VEAB och deras planerade arbete med ny fjärrvärmeledning till Bäckaslöv.

En översyn av cykelstråken till och genom centrumkärnan har gjort genom framtagandet av ett nytt/uppdaterat Stadsmiljöprogram.

Vi levererar ett säkert dricksvatten av god kvalitet i tillräcklig mängd

Utlevererat dricksvatten håller en jämn och hög kvalitet utan noterade trendförändringar. Över 95 procent är positivt inställda i frågan om kvaliteten på kranvattnet och därmed håller den positiva trenden från mätningarna 2013 och 2016 i sig även i årets mätning. Växjö ligger i en jämförelse med samtliga deltagande kommuner på placering 4 av totalt 102 över flest positivt inställda kommuninvånare.

Även om utlevererat dricksvatten håller hög kvalitet noteras trender med försämrat råvatten. Därför har Tekniska nämnden fattat inriktningsbeslut att utreda och söka tillstånd för råvattenuttag i Örken för att stärka Braås vattenförsörjning. Vidare skall utredningar påbörjas som skall visa hur dagens försörjning av Växjö med flera orter kan utvecklas för att möta ökade uttag som befolkningstillväxten medför.

Utredning har gjorts om utökning av vatten- och avloppsförsörjningen i Tävelsås för att möjliggöra ny bebyggelse. Utbyggnadsmöjligheter har studerats liksom recipientens möjligheter att ta emot större avloppsvattenmängder. En anmälan om ökad kapacitet har lämnats in till Miljö- och hälsoskyddsnämnden och är under handläggning. Vidare pågår utredning om eventuella fördelar med att avlasta Norra Bergundasjön från avloppsvattenutsläppet genom att istället bygga en våtmark med utlopp direkt i Mörrumsåns huvudfåra. Utredning av Läkemedelsrening på Växjös reningsverk Sundet har studerats som en annan möjlighet att utveckla verksamheten i riktning mot de övergripande målen.

Ökad trygghet

Byte till LED-armaturer innebär att belysningskvaliteten förbättras, vilket också ger en ökad

trygghetskänsla för både bilister, cyklisterna och gående. Arbetet har pausats under andra halvan av året då upphandlingen av ny driftentreprenör överklagades.

Nya mötesplatser

Under 2019 har nya mötesplatser skapats som ökar Växjö och tätorternas attraktivitet samt lockar fler människor att vistas utomhus och till rörelse. Exempelvis invigdes Hovs aktivitetspark i maj och geometriparken vid Trummen färdigställdes i september. Färdigställande av stationsparken i Lammhult har pågått under året och invigning gjordes i september. Vidare har en ny badplats vid Trummen/Limnologen anlagts.

För att höja standard på befintliga anläggningar enligt friluftsprogrammet har fokus varit runt Norra Bergunda sjön i samband med utbyggnation av Bredvik. Sträckan Bergunda kanal till Södra Bergundasjön via Bergunda kyrka och Nothemmet genomfördes till största delen 2018, men färdigställdes i början av 2019. När sträckan över Norra Bergundasjön är klar kommer det finnas ett stråk runt Norra Bergundasjön som knyter an mot Bäckaslöv och de centrala delarna av Växjö.

Centrumvision

Arbetet med att revidera Stadsmiljöprogrammet har gjorts under året och framtagna visionsbilder av framtida stadskärnan har förankrats hos fastighetsägare och verksamheter.

Framtid och omvärld

Enligt kommunfullmäktiges budget 2020 ska tekniska förvaltningen ställas om till en beställarorganisation. Ett intensivt arbete startades upp i projektform direkt efter semesterperioden med delprojekten: konkurrensutsättning anläggning, konkurrensutsättning grönyteskötsel, flytt av rörnät, översyn fordon och verkstad, avveckling förråd, budget och framtida organisation. Den nya organisationen samverkades och var klar att sjasättas enligt plan vid årsskiftet.

Ekonomi - uppdaterad 20-01-21

Tekniska nämnden redovisar för 2019 utfall på fem ekonomier. Sammantaget redovisar nämnden en positiv avvikelse jämfört med budget motsvarande 2 551 tkr. Sett till den totala budgetramen uppgår budgetavvikelsen i samband med årsrapport 2019 till 2 % av tilldelad budget.

Betydande delar av nämndens verksamhet har sedan hösten påverkats av den omställning av organisationen som förvaltningen står inför 2020. Resurser har omallokerats till planerings- och uppsättningsarbete för att säkerställa driftsättning av den nya organisationen i januari 2020. Arbetet har inneburit personalvakanser samt omprioriteringar jämfört med verksamhetsplan 2019 vilket har skapat budgetavvikelser inom och mellan verksamheter.

Nämndens ekonomier är investeringstunga och kapitalkostnaderna, räntor och avskrivningar, utgör en betydande del av det totala budgetutrymmet. Nämnden arbetar med en projektportfölj och enskilda investeringsprojekt som sträcker sig över flera år, budgeten tar därför hänsyn till den långsiktiga effekten av planerad investeringsvolym. Investeringsprojekt genererar en kostnad först när det aktiveras, detta innebär att nämnden under investeringsperioden redovisar ett överskott innan projektportföljen är fullt genomförd.

Ekonomisk redovisning

Måluppföljning effektivitet

I budget och verksamhetsplanering för 2019 identifierade förvaltning fyra områden för effektiviseringsinsatser. Arbetet som utförts under året är delvis en fortsättning på insatser som inleddes under 2018 och bedömdes kunna generera ytterligare effektiviseringar under 2019. Förvaltningens totala effektiviseringskrav för året motsvarade 3 140 tkr.

- Samordningsarbetet inom förvaltningen avseende externa konsultbehov inleddes under 2018 och processen för planering och avrop har fortlöpt under 2019. För året beräknades en effektivisering motsvarande 2 000 tkr uppnås. Betydande delar av förvaltningens konsultkostnader under ett år utförs inom externt finansierade projekt. Årets samordningsarbete har fokuserats på konsultbehov inom den löpande verksamheten som ligger utanför projekt med kostnadstäckning. För året har den beräknade effektiviseringen inte uppnåtts och konsultkostnaderna i den löpande verksamheten har överskridit budget med 2 000 tkr. Förklaringen är arbetet med och konsekvenserna av den organisationsförändring som förvaltningen genomför 2020. För att säkerställa kvalitet i förändringsarbetet har extern kompetens hämtats in i processen. Samtidigt har kommande organisationsförändring inneburit att uppkomna vakanser inom administration och styrning inte kunnat fyllas. För att klara leverans inom dessa uppdrag har externt konsultstöd nyttjats under året.
- Arbetet med effektiviseringsinsatser inom digitaliseringsarbete förväntades för 2019 generera en kostnadsbesparing motsvarande 640 tkr. Insatserna har fokuserat på systemuppsättning och datainläsning för att skapa en ökad kontroll över behovsbilden i verksamhetens planerings- och utförarled och därigenom effektivare drift- och underhållsinsatser. För 2019 räknar inte förvaltningen hem en effektivisering. Detta är knutet till arbete avseende datainläsning, kompetenshöjning och arbetsrutiner som fortfarande återstår för att få ett genomslag.
- Inom förvaltningens parkverksamhet har en översyn av nyttjande verksamhetsfordon utförts men målet att uppnå effektivare nyttjandegrad på befintlig maskinpark. Tillsammans med nya rutiner för underhållsbehov beräknades en kostnadseffektivisering motsvarande 400 tkr för året. Årets mål är uppnått, arbete med vidare effektivisering fortlöper under 2020.
- För 2019 har arbetet med förvaltningens gemensamma fordons-pool för verksamheterna på Stinavägen fortlöpt. Antalet tjänstefordon har minskats och ytterligare rationaliseringar förväntas under 2020.

Analys av årets utfall

Driftredovisning

Verksamhet, tkr	Intäkt utfall 2019	Kostnad utfall 2019	Netto utfall 2019	Netto budget 2019	Avvikelse	Varav beslut dispone- ring eget kapital
Förvaltningsledning	7 353	-15 989	-8 636	-11 004	2 368	
Planeringsavdelningen ledning	380	-6 056	-5 676	-6 924	1 248	
Stad och land	5 287	-30 570	-25 283	-22 338	-2 945	
Trafik	36 657	-60 362	-23 705	-24 087	382	
Projektering	7 881	-7 678	203	-106	309	
Produktionsavdelning ledning	3 402	-4 024	-622	-961	339	
Gatuenheten	25 417	-89 638	-64 221	-64 143	-78	
Parkenheten	22 185	-52 982	-30 797	-30 696	-101	
VA	196 741	-196 741	0	0	0	
Renhållning	-204	204	0	0	0	
Biogas	37 726	-36 611	1 115	-1 500	2 615	
Teknisk produktion	155 656	-155 620	36	2 000	-1 964	
Skogsenheten	6 792	-8 514	-1 722	-2 100	378	
Särredovisning beviljade medel digitaliseringsfond						

Verksamhet, tkr	Intäkt utfall 2019	Kostnad utfall 2019	Netto utfall 2019	Netto budget 2019	Avvikelse	Varav beslut disponering eget kapital
Summa	505 273	-664 581	-159 308	-161 859	2 551	

För 2019 budgeterades tekniska nämndens verksamhet som helhet med underskott på 161 859 tkr. De skattefinansierade verksamheterna gavs en budgetram motsvarande 160 259 tkr. Nämndens produktionsavdelning budgeterades med ett överskott på 2 000 tkr. Överskott utgjorde för året en del av den skattefinansierade budgetramen. VA-verksamheten budgeterade i enlighet med gällande redovisningsprincip ett noll resultat för året. Biogas verksamheten samt skogsvård och natur budgeterades med underskott motsvarande 1 500 tkr respektive 2 100 tkr.

Det redovisade resultatet för nämndens samlade verksamhet är för året 159 308 tkr. Sammantaget innebär detta en positiv avvikelse mot budget på 2 551 tkr.

Nedan presenteras och förklaras större avvikelser mot budget.

Skattefinansierad verksamhet

I tabellen ovan är verksamheterna "förvaltningsledning" till "parkenheten" del av den skattefinansierade ramen. Denna del av nämndens verksamhet redovisar ett resultat på 158 736 tkr vilket ger en positiv budgetavvikelse motsvarande 1 523 tkr.

Investeringsportfölj 2017-2019 är inte fullt ut aktiverad vid bokslutet 2019. Detta ger, för de skattefinansierade verksamheterna, en positiv avvikelse mot budget motsvarande 7 000 tkr. Avvikelsen förklaras delvis av befintligt budgetupplägg som säkerställer medel för förvaltningens långsiktiga investeringsbehov. Med ett fokus på pågående och kommande exploateringsprojekt har även en förskjutning skett i fråga om delar av övriga områden inom investeringsportföljen. Som tidigare år sker löpande en aktiv ekonomistyrning där för året outnyttjade budgetmedel omfördelas till andra verksamhetsområden.

Under året har verksamheten utfört en inventering av befintligt anläggningsregister för att säkerställa att underlag och data är korrekt. Genomgången har identifierat anläggningsposter som har ersatts och inte längre är en del av verksamheten. För att hålla registret aktuellt har årets överskott inom parkeringsverksamheten nyttjats för utrangeringar till ett sammantaget värde av 5 000 tkr vilket belastar verksamhetens resultat för 2019.

Verksamheterna redovisar 2019 en betydande positiv budgetavvikelse, 5 600 tkr, avseende personalkostnader. Delvis kvarstår trender från tidigare år där vakanser på kvalificerade tjänster är svåra att fylla. En fortsatt stark arbetsmarknad skapar utmaningar i rekryteringsarbetet. Samtidigt bidrar årsspecifika faktorer till avvikelsen. Kommunens centraliseringsprocess har inneburit att ett antal uppkomna vakanser inom administration och styrning inte fyllts med hänsyn till organisationsförändring.

Förvaltningsledning och administration

Denna post inbegriper förvaltningschef samt förvaltningens centrala administrativa resurser och gemensamma kostnader. Verksamheternas ekonomiska resultat för året ger en positiv budgetav-

vikelse på 2 400 tkr. Avvikelsen är årsspecifik och förklaras av de vakanser inom administration och styrning som nämnt i föregående stycke. Vakanser och kommande organisationsförändringar ger även, för året, lägre kostnader inom utbildnings- och personalinsatser än budgeterat.

Planeringsavdelningen ledning

Hos verksamheten har medel avseende förvaltningens långsiktiga kapitalkostnadsbehov som inte beräknats falla ut under 2019 budgeterats. Under året har utrymmet använts för resurser knutet till kommande organisationsförändring inom förvaltningen. Specialiststöd har även nyttjats för att arbeta fram strategisk styr- och planeringsdokumentation. Totalt uppgår kostnaden till 2 000 tkr.

Byggandet av geometriparken har inneburit kostnader för otjänliga massor som inte får tas som en del av investeringen. Sluthantering skedde under början av året och belastade förvaltningen med en kostnad på 1 600 tkr.

För året visar verksamheten en positiv budgetavvikelse på 1 200 tkr. För 2019 har dessa medel avsatts för extra insatser inom vattenvårdsverksamheten vilket presenteras under rubriken "Enhet stad & land".

Enhet Stad & land

Enheten redovisar för året ett utfall på 2 700 tkr över budget. Avvikelsen för enheten förklaras av verksamheterna *naturvård* och *vattenvård*.

Arbetet med insatser inom förvaltningens naturvårdsprojekt redovisar ett resultat på 1 700 tkr över budget. Under året har omprioriteringar skett knutet till personalförändringar inom förvaltningen. För att säkerställa leverans och rapportering inom prioriterade och bidragsberättigade projekt har insatser planerad för 2020 utförts under året. Med de outnyttjade budgetmedel som organisationsarbetet givit upphov till inom förvaltningsledning och administration har ytterligare arbete beslutat att utföras inom verksamheten jämfört med plan för året.

Även inom enhetens vattenvårdsverksamhet har större insatser än planerat utförts för året baserat på positiva budgetavvikelser inom andra delar av förvaltningens verksamhet. Detta ger en kostnad över budget på motsvarande 500 tkr. Främst har fokus lagts på förarbete för att underlätta bidragsansökningar för projekt under 2020 och 2021. Året belastas även med en engångskostnad motsvarande 160 tkr avseende servitut knutet till arbete med fiskvägar i Aggaån. Som beräknats vid prognos och delårsbokslut redovisar vattenkraften högre reparationskostnader än budgeterat motsvarande 200 tkr. Totalt redovisar verksamheten ett resultat som överstiger budget med 900 tkr.

Trafikenheten

För 2019 genererar enheten sammantaget ett resultat i linje med budget. Som nämnts under den övergripande texten för den skattefinansierade verksamheten redovisar parkeringsverksamheten ett överskott på intäktsidan motsvarande 5 000 tkr. Den huvudsakliga avvikelsen är knutet till felparkeringsavgifter som ger 3 300 högre intäkter än budgeterat. Utfallet är effekten av ökade satsningar i fråga om p-övervakning för att skapa bättre tillgänglighet och framkomlighet i fråga om trafik och parkering. Dessa satsningar har även genererat ökade kostnader om 500 tkr jämfört

fört med budget avseende övervakning och bortforsling.

På kapitalkostnadssidan påverkas enhetens utfall av faktorer som nämnts ovan. Utrangeringar belastar resultatet med 4 500 tkr medan kapitalkostnaderna för 2019 är 2 500 tkr lägre än budget. Enheten ansvarar idag för betydande delar av förvaltningens större investeringsprojekt som från planeringsfas till färdigställande sträcker sig över längre tidsperioder. Denna typ av projekt ger för enskilda perioder större budgetavvikelse knutet till den sammanlagda projekttiden.

Projekteringen

Enheten bygger på självfinansiering där kostnaderna täcks av att arbetstid debiteras ut till kund. Personalvakanser under året har inneburit lägre kostnader än budget samtidigt som även verksamhetens intäkter är lägre än budgeterat. Sammantaget redovisar enheten en positiv budgetavvikelse på 300 tkr knutet till högre debiteringsgrad än budgeterat. Avvikelsen i debiteringsgrad är knuten till den höga volym i fråga om projektering som förvaltningens investeringsportfölj medför.

Produktionsavdelning ledning

Enhetens resultat uppgår till 622 tkr mot budgeterade 961 tkr. Avvikelsen är hänförlig till låga kostnader avseende underhåll av stadens installationer.

Gatuenheten

Enhetens resultat uppgår till 64 220 tkr mot budgeterade 64 143 tkr. Till följd av en mild vinter har resurser förskjutits från halk- och snöbekämpning och istället främst använts till barmarksrelaterade aktiviteter så som slätter och sopning.

Parkenheten

Årets utfall uppgår till 30 797 tkr mot budgeterade 30 696 tkr. En kostnadsförskjutning har skett från maskinreparationer till parkdrift. Man har också genomfört visst underhåll på anläggningar. Intäkter om 604 tkr har tillkommit till följd av försäljning av maskiner.

VA-avdelningen

Va-verksamhetens omsättning var nästan 197 000 tkr. Kostnader översteg de budgeterade med 1 900 tkr. Även intäkterna var större än budgeterat och resultatet slutade på ett mindre underskott om 190 tkr, även efter att en genomgång av anläggningsregistret gjorts och några ej längre nyttjade anläggningstillgångar utrangerats. Enligt gällande redovisningsnormer redovisar verksamheten i samband med bokslut alltid ett nollresultat. Avvikelsen på 190 tkr redovisas i balansräkningen som en förändring av posten skuld till kollektivet. Intäkterna avviker främst vad avser dagvattenavgifter för icke kommunala gator. Efter överenskommelse med Trafikverket om tillämpning av ytberäkningar har en större betalning avseende åren från dagvattentaxans införande till nu erhållits, varför huvuddelen skall ses som en engångsintäkt. Under året har det också varit vakanser på grund av långtidssjukdom och underrekryteringar vilket minskat personalkostnaden med nära 3 000 tkr. Driftskostnaderna för va-verken har varit ca 1 000 tkr lägre tack vare lägre elkostnad och reparationskostnader. Driftskostnaderna för rörnätet har varit större än budget. Reparationsarbeten pga vattenläckor och utbyte av ej fungerande va-armaturer har bidragit till

den högre kostnaden.

Biogas

Verksamheten hade i budget ett underskott på 1 500 tkr kronor. Resultatet för året visar istället på ett överskott mot budget om 2 600 tkr. Det bättre resultatet beror på ökade index för fordonsgaspriser samt att reparationer och underhållskostnader varit lägre än budgeterat. Resultatet förutsätter att sökt återbetalning av el-skatt godkänns av skatteverket.

Teknisk produktion

Verksamhetens nettoresultat uppgår till 3 093 tkr mot budgeterade 2 000 tkr. 2 000 tkr har återförts till den skattefinansierade verksamheten, 1 057 tkr har återförts till VA-verksamheten, återstår ett bokfört resultat om 36 tkr.

Fordon

Årets utfall uppgår till 560 tkr mot budgeterade 523 tkr. Avvikelsen är hänförlig till fordonsleasingen. Till följd av utredningsdirektiv i budgeten har man tagit in fordonsadministration från andra förvaltningar senare på året än beräknat i budget, vilket lett till mindre intäkter.

Anläggning

Enheten genererar ett överskott om 1 389 tkr mot budgeterade 1 400 tkr. Både lagerhållningen på Ekeberg och deponin på Telestad genererade större positiva resultat än budgeterat, projekten gick något sämre, bland annat hänförligt till flytt Hagavik, vilken bekostats av enheten. Nettoresultatet har överförts till förvaltningens skattefinansierade verksamhet i form av kostnadsreduktion i investeringsprojekt.

Rörnät

Enheten genererar ett överskott om 1 057 mot budgeterade 451 tkr. Resultatet är hänförligt till en större projektportfölj än budgeterat, delvis till följd av satsningen på underhåll av brandposter. Nettoresultatet har överförts till förvaltningens VA-verksamhet i form av kostnadsreduktion i investeringsprojekt.

Teknisk service

Enheten genererar ett överskott om 1 192 tkr mot budgeterade 671 tkr. Verkstaden levererar ett resultat i linje med budget, medan förrådet genererar ett överskott. Man har haft goda volymer i uthyrningen trots nedgången hos anläggning då VA hyrt en större andel. Försäljningen visar en uppgång relativt föregående år.

Skogsenheten

Årets utfall uppgår till 1 722 tkr mot budgeterade 2 100 tkr. Överskottet har minskat sedan prognosen i oktober, detta då man anlitat externa resurser för röjning och återplantering av skog samt framtagande av en uppdaterad skogsbruksplan. Produktionsskogen genererade ett överskott om 1 337 tkr till följd av goda virkespriser under större delen av året, och ett stort uttag av skog på grund av barkborreangreppen.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt

Investeringsprojekt, tkr	Beslutad totalbudget	Årets beslutade budget	Årets investeringsutgift, netto	Årets budgetavvikelse	Prognos total investeringsutgift	Prognos total budgetavvikelse
Vatten och avlopp exploatering	12 000	19 171	78 037	-58 866	19 482	-7 482
Vatten och avlopp övrigt	301 500	169 783	100 755	69 028	225 987	75 513
Biogas	1 600	1 600	1 600	0	1 600	0
Skattefinansierad verksamhet exploatering	7 640	7 640	60 694	-53 054	7 640	0
Skattefinansierad verksamhet övrigt	205 838	183 368	145 775	37 593	195 000	10 838
Tekniska Produktion	9 000	9 000	7 001	1 999	7 100	1 900
Summa	537 578	390 562	393 862	-3 300	456 809	80 769

Tekniska nämnden har ett växande ansvar för investeringsprojekt som skapar förutsättningarna för, och säkerställer driften av, en växande stad. För både den skattefinansierade och VA-verksamheten utgör investeringsprojektens kapital- och skötselkostnader en betydande del av nämndens totala budget. Detta påverkar successivt utrymmet för förvaltningens löpande driftkostnader. 2019 var sista året på nämndens treåriga investeringsportfölj.

Under programperioden har prioriteringar inom portföljen i betydande grad påverkats av behov gällande tillväxtinvesteringar som exploateringsinsatserna i kommunen innebär.

Siffrorna i tabellen avser den samlade programperioden 2017-2019. Den budget som redovisas för exploateringsprojekt inom skattefinansierad verksamhet och VA-verksamheten avser förvaltningens del av projektets budget. För exploateringen bär förvaltningen de löpande kostnaderna för projekten medan kostnadstäckningen uppstår senare. Detta förklarar skillnaden mellan posterna "årets investeringsutgift, netto" och "prognos total investeringsavgift" i tabellen. Prognosen är beräknad inklusive förvaltningens kostnadstäckning för projektet.

Skattefinansierad verksamhet

Tekniska nämnden har utfört många investeringsprojekt under året, både stora och små. De flesta projekten har utförts enligt plan men i vissa fall händer något oplanerat som påverkar tidplanen och kostnaderna.

Trafikplatsen vid Hovshaga har färdigställts under året. Höga krav på omledning av trafiken under byggskedet gjorde att projektet översteg budgeten något.

Snabbcykelvägen utmed Söderleden har varit ett projekt som drivits tillsammans med VEABs utbyggnad av fjärrvärmenätet. Projektet har drivits fram i olika utbyggnadsetapper och blivit dyrare än beräknat. Brolösningarna över cykeltunnlarna krävde till exempel betydligt mer avancerade lösningar än planerat. Projektet är inte ännu komplett slutredovisat då det fortfarande är vissa delar som inte är utredda.

I samband med utbyggnaden av Geometriparken påträffades stora mängder förorenade massor vilket både fördyrade och försenade projektet. Brister i bygghandlingen gjorde också att projektet blev dyrare än beräknat.

VA-avdelningen

Årets investeringar har liksom de två föregående åren styrts mycket av den höga exploaterings-takten i kommunen. Detta gäller särskilt ledningsnätet där resurserna att även driva förnyelse-projekten inte räckt till för att motsvara 3-årsbudgetens ram. I slutet av året uppstod ett visst produktionstapp pga av budgetbeslut om omstruktureringen med avveckling av anläggningsverk-samheten. Trots detta kunde 2019 års mål om förnyelse uppnås i leverans. Förutom de stora ex-ploateringsprojekten, Bredvik, Torparängen, Nylanda, Ekeberg mm har större va-förnyelseprojekt såsom Grevaryd i Lamnhult, renovering av vattenledningar på norr i Växjö mm genomförts. På verkssidan har ombyggnad av Braås avloppsverk i Böksholm påbörjats. Solpaneler har installerats på ett antal av de yttre vatten och avloppsverken. En ny reservpanna har installerats vid Sundet mm.

Biogas

Under 2019 har inga investeringar gjorts.

Osäkra fordringar

Vid bokslut för 2019 redovisar förvaltningen inga osäkra fordringar.

Framtid

Konjunkturläget tillsammans med den långsiktiga demografiska utvecklingen påverkar starkt de ekonomiska förutsättningarna för kommunens verksamhet. Konjunkturinstitutet pekar i sin pre-sentation av konjunkturläget från december 2019 på en tydlig avmattningsfas för den svenska ekonomin med ökad arbetslöshet under 2020-2021. Även Sveriges Kommuner och Landsting räk-nar i sin ekonomirapport från oktober med en svag ekonomisk tillväxt. I samma rapport redovisas även en demografisk utveckling där den arbetsföra delen av befolkning de närmaste åren ökar i en långsammare takt än övriga befolkningssegment.

Sammantaget skapar detta betydande utmaningar för ekonomin inom offentlig verksamhet. Sam-tidigt visar statistik från Sveriges Kommuner och Landsting samt Statistiska centralbyrån att kommunernas kostnader inom verksamhetsområdet fysisk och teknisk planering samt vägar för 2018 ökade markant jämfört med det årliga snittet för perioden 2012-2017. Området är också den

del inom kommunerna som sammantaget ökade mest under 2018. Kostnadsutvecklingen visar på kommunernas behov av kommande investeringar inom infrastruktur och satsningar för hållbar utveckling.

För tekniska förvaltningen innebär detta att verksamheten står inför en långsiktig utmaning i fråga om resursutnyttjande och investeringsplanering. Kommunens befolkningstillväxt förväntas fortsätta vilket innebär ett arbete med att utveckla och drifva en växande stad med minskade medel. Förvaltningen ser därför ett behov av ett fokuserat arbete för att renodla och effektivisera verksamheten och dess kärnuppdrag.

2020 går förvaltningen in i en ny organisation med ett nytt fokus. Förändringen innebär utmaningar i fråga om kompetens och arbetsrutiner för att säkerställa en kvalitativ och kostnadseffektiv leverans. Förvaltningen kommer framåt behöva arbeta aktivt och strukturerat med kompetenskartläggning, rekrytering och kompetensutveckling inom verksamhetens kärnfunktioner.

Växjö fortsätter att växa vilket ger förvaltningen en fortsatt hög investeringsvolym framåt. Stadens tillväxt och kommunens hållbarhetsmål ställer krav på betydande långsiktiga investeringar inom förvaltningens kärnområden VA och infrastruktur. Med planerade stora investeringsprojekt med höga kostnadsvolymer kommer beställarfunktionen inom förvaltningen bli central för det ekonomiska utfallet.

Uppdrag kopplade till finanspolitisk inriktning

Verksamhetsredovisning

LÄSANVISNING

I de följande kapitlen ges en verksamhetsredovisning i processperspektiv. Växjö kommun har strukturerat koncernens styrning i fem huvudprocesser. Processerna verkar över organisationsgränserna och fokuserar på ett gemensamt värdeskapande och en tydlig leverans till dem vi är till för.

Riktningens utveckling värderas

Varje process beskrivs i ett eget kapitel med separata avsnitt för de till processen kopplade riktningens målen. Varje avsnitt inleds med en kort beskrivning av riktningens utveckling. Målen saknar explicita måttal och är av karaktären riktning där önskvärd riktning eller utveckling definieras med hjälp av angivna nyckeltal. Genom att inte ange absoluta värden för respektive mål främjas ett ständigt förbättringsarbete.

Bedömning av måluppfyllelse sker på kommunövergripande nivå och baseras på utfallet i samtliga nyckeltal kopplade till respektive mål i Växjö kommuns budget.

Nämnden/bolaget värderar sitt bidrag till måluppfyllelse med röd, gul eller grön färgindikation.

Nämndens/bolagets bidrag till de koncernövergripande riktningens målen utveckling bedöms enligt principen nedan. För vart och ett av de mål där nämnden/bolaget bidrar anges en färgindikation.

- Ett streck indikerar att nämnden/bolaget inte har inlett någon aktivitet som bidrar till riktningens målets positiva utveckling
- Rött indikerar att nämnden/bolaget har inlett planerade aktiviteter som bidrar till riktningens målets positiva utveckling, men utfallet är ännu inte synbart
- Gult indikerar att nämnden/bolaget genomför planerade aktiviteter som bidrar till riktningens målets positiva utveckling och att viss effekt är synbar
- Grön indikerar att nämnden/bolaget genomför/har genomfört planerade aktiviteter som i väsentlig grad har bidragit till riktningens målets positiva utveckling

Nämndens/bolagets bedömning av status på måluppfyllelse genom ovan nämnda färgindikation är att se som stöd för huvudprocessägaren i dennes samlade bedömning av riktningens målen utveckling på koncernnivå.

Sammanfattande beskrivning och analys

I den sammanfattande beskrivningen och analysen av verksamhet, uppdrag och nyckeltal som följer efter den inledande beskrivningen av riktningens målets utveckling ges information om för perioden betydelsefulla aktiviteter, åtgärder, resultat och effekt. Här ges även tillfälle att ge en djupare analys och åtgärdsförslag avseende de nyckeltal som avviker väsentligt från önskvärd utveckling. Avsnittet avslutas med ett resonemang om framtid och omvärld.

Uppdrag och nyckeltal

I avsnittet rörande uppdrag beskrivs den aktivitet samt det resultat och effekt som har uppnåtts avseende de till riktningmålet kopplade uppdragen. Under respektive rubrik indikeras status på uppdragets realiserade effekt med en röd, gul eller grön färgmarkering där grön markering anger att uppdraget är avslutat och förväntad effekt är uppnådd.

Under rubriken nyckeltal redovisas utfallet i de nyckeltal som fungerar som indikatorer för såväl riktningmålets utveckling som bedömning av det samlade effektivitetsmålet. Nyckeltalen är märkta med RK för resultat och kvalitet och E för effektivitet. Kolumnrubriken period anger vilken period som utfallet noteras för. Positiv utveckling av noterat utfall i förhållande till den förra mätningen anges med en uppåtgående pil och negativ utveckling av noterat utfall anges med en nedåtgående pil. Kolumnrubriken jämförelse med större stad ger information om respektive nyckeltals utfall i förhållande till det genomsnittliga värdet för kommungruppen större stad i Kolada. Samma utfall eller bättre indikeras med grön färgmarkering och sämre utfall indikeras med röd färgmarkering. I de fall där vi använder lokala mått som inte kan jämföras med denna referensgrupp utgör hittills bäst inrapporterad data för Växjö kommunkoncern bas för jämförelsen och är därmed det accepterade värdet. I de fall detta förekommer noteras det i anslutning till aktuellt nyckeltal.

Merparten av indikatorerna för måluppföljning kommer från Kolada som är en nationell statistikdatabas för kommun och landsting. Information publiceras med viss fördröjning vilket får till följd att flera av nyckeltalen refererar till annan period än det aktuella verksamhetsåret.

Personalredovisning

Personalstatistik

Antal anställda

	Totalt			Kvinnor			Män		
	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring
Tillsvidareanställda, antal	239	202	-37	70	61	-9	169	141	-28
Omräknade helti-der, antal	238,1	201,3	-36,8	70,0	61,0	-9,0	168,1	140,3	-27,8
Personalomsättning, procent	12,8 %	26,8 %	14,0 %	14,1 %	26,0 %	11,9 %	12,4 %	28,6 %	16,2 %

Analys och förslag till förbättringar

Personalstyrkan uppgår vid bokslutet till 202 personer varav 61 är kvinnor och 141 är män. Detta är en minskning med 37 personer. Minskningen beror främst på att renhållningsavdelningen övergått till det nybildade renhållningsbolaget, Södra Smålands Avfall och Miljö. Vidare har det under året pågått en omorganisation inom förvaltningen till följd av budgetneddragningarna. Detta kan ha skapat oro och osäkerhet om framtida organisation vilket kan ha påverkat att personalstyrkan har minskat. I förvaltningen finns på vissa avdelningar av tradition mansdominerande yrken, på andra avdelningar dominerar det kvinnliga könet. Beroende på arbetsgruppens fördelning av män och kvinnor eftersträvas en jämnare fördelning vid rekrytering.

Sysselsättningsgrad

	Totalt			Kvinnor			Män		
	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring
Andel 100 %, pro-cent	98,7 %	99,0 %	0,3 %	100,0 %	100,0 %	0,0 %	98,2 %	98,6 %	0,4 %
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, procent	99,6 %	99,7 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %	0,0 %	99,5 %	99,5 %	0,0 %

Analys och förslag till förbättringar

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat något från 99,6 % till 99,7 %. För kvinnor är den 100,0 % och för män 99,5 %. Andelen tillsvidareanställda medarbetare med 100 % sysselsättningsgrad uppgår till 99,0 %, vilket är en ökning med 0,3 procentenheter i jämförelse med föregående mätning. Det är mycket få medarbetare som inte arbetar full tid och detta beror främst på personliga önskemål. Förvaltningen strävar efter att ge alla anställda möjlighet att arbeta 100%.

Åldersstruktur

	Totalt			Kvinnor			Män		
	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring
-29 år, antal	17	13	-4	3	3	0	14	10	-4
30-39 år, antal	45	33	-12	21	12	-9	24	21	-3
40-49 år, antal	55	57	2	24	29	5	31	28	-3
50-59 år, antal	79	63	-16	15	11	-4	64	52	-12
60- år, antal	43	36	-7	7	6	-1	36	30	-6
Medelålder, år	47,8	48,1	0,3	45,0	45,6	0,6	49,0	49,2	0,2

Analys och förslag till förbättringar

Medelåldern för förvaltningens anställda har ökat med 0,3 år till 48,1 år, där kvinnors medelålder uppgår till 45,6 år (45,0) och för män 49,2 år (49,0). Tekniska förvaltningen har en medelålder något över kommunens genomsnitt som ligger på 45,2 år. En av anledningarna är att det kontinuerligt arbetas för att behålla medarbetare med långvarig erfarenhet och spetskompetens och som är svåra att ersätta. En annan anledning till en högre medelålder är att vi har ett flertal som arbetar efter pensionsålder (över 67 år).

Sjukfrånvaro

	Totalt			Kvinnor			Män		
	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring
Sjukfrånvaro -14 dgr	1 146	810	-336	364	205	-159	782	605	-177
Sjukfrånvaro 15-59 dgr	610	116	-494	157	35	-122	453	81	-372
Sjukfrånvaro 60-dgr	2 041	1 231	-810	796	581	-215	1 245	650	-595
Totalt antal dagar	3 797	2 157	-1 640	1 317	821	-496	2 480	1 336	-1 144
Sjukdagar/snittanst.	15,9	10,1	-5,8	19,6	13,5	-6,1	14,5	8,8	-5,7
Andel medarbetare ej sjukfrånvarande, procent	39,2	45,5	6,3	31,7	41,3	9,6	42,3	47,3	5,0

Analys och förslag till förbättringar

Antalet sjukdagar per snittanställd har minskat från 15,9 dagar till 10,1 dagar. Analysen av förvaltningens statistik över sjukfrånvaro visar att orsaken till den markanta minskningen av sjukfrånvaron är främst att renhållningsavdelningen bildat nytt bolag. Vid övergången hade renhållningsavdelningen flera långtidssjukskrivningar vilket påverkar den stora minskningen av sjukfrånvaron. Samtidigt har ett antal medarbetare med långtidssjukfrånvaro (60-dagar) rehabiliterats och återgått i tjänst inom förvaltningen. Den omorganisation som förvaltningen genomfört under hösten

kan också ha påverkat sjuktalet i positiv riktning.

Sjukdagar för kvinnor har minskat med 6,1 dagar medan männens sjukfrånvaro minskat med 5,7 sjukdagar per snittanställd. Bortsett från effekten av renhållningens bolagisering kan minskningen förklaras med att insatser gjorts för att underlätta återgång till arbetet och att förvaltningen aktivt har arbetat med att förbättra sjukanmälningsrutiner.

Andel anställda som inte haft någon registrerad sjukfrånvaro (frisknärvaro) under det senaste halvåret har ökat (45,5 %). Bland kvinnor är det 9,6 % fler som aldrig varit sjuka och bland män är siffran 5,0 %, totalt har andelen ökat med 6,3 %. I jämförelse med kommunen i övrigt (34,7%) ligger förvaltningen mycket högre i frisknärvaro.

Övertid

	Totalt			Kvinnor			Män		
	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring	Decem-ber 2018	Decem-ber 2019	Föränd-ring
Övertid timmar, antal	8 880	7 876	-1 004	572	528	-44	8 308	7 348	-960
Övertid belopp, mkr	3,1	3,0	-0,1	0,1	0,2	0,1	3,0	2,8	-0,2

Analys och förslag till förbättringar

Uppdrag kopplade till personalpolitisk inriktning

Årsgenomsnittet av medarbetarupplevelsen enligt temperaturmätaren ska vara minst 4,5.

Riktningens utveckling

Tekniska förvaltningen visar ett medelvärde på 4,5 som kan jämföras med kommunen totalt motsvarande 4,7. Antal svar är 193 vilket motsvarar en svarsfrekvens på 83,9 procent.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Medelvärdet sjunker vid mätningen i september jämfört med medelvärdet som uppmättes i mars 2019. Förändringarna återfinns främst i frågor kopplat till stolthet men är märkbara inom samtliga områden. Det omfattande förändringarna som hänförs budget 2020 för förvaltningen kan antas ligga bakom att medelvärdet sjunker.

Framtid och omvärld

Förvaltningen har i samband med omorganisation som får genomslag vid årsskiftet 2019 och 2020 genomfört en mycket omfattande riskanalys och därigenom åtagit sig att genomföra utvärderingar och analyser av verksamhets- och organisationsförändringarna löpande under 2020. Nära dialog och återrapportering sker bland annat i samverkansgruppen.

Uppdrag

Uppdrag

Förstärka och förtydliga ledarskapet

Integrera förbättringskultur och metodik i befintliga strukturer

Digitalisering av administrativa funktioner

Sjukfrånvaron i andel av tillgänglig ordinarie arbetstid ska minska och 2022 vara högst 5 procent.

Riktningens utveckling

Sjukfrånvaron analyseras i ovanstående avsnitt.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Framtid och omvärld

Uppdrag

Säkerställa att området organisatorisk och social arbetsmiljö får genomslag både vad gäller kompetens och genomförande

Förbättringsåtgärder inom strategisk kompetensförsörjning med fokus på att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare.

Höja friskvårdsbidraget med 25 procent.

Uppföljning av huvudprocesserna

Utveckla och förvalta en växande och trygg stad, tätort och landsbygd

Bättre fungerande och mer miljösmart samhällsplanering

Riktningens utveckling

Den sammantagna bedömningen och analysen för 2019 års resultat för målet "bättre fungerande och mer miljösmart samhällsplanering" visar att flertalet av nyckeltalen är positiva om vi jämför med en större stad men att utvecklingen varierar.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Klimat och miljö

En del i att verka för att biologisk mångfald och de gröna värdena är det EU projekt som Växjö kommun tillsammans med andra städer i EU fått beviljat om att utveckla en metod för kartering, bedömning och värdering av ekosystemtjänster i stadsbyggnadsprocesserna. Projektet leds av hållbarhetsavdelning men tekniska nämnden är en viktig del i arbetet.

Arbetet med åtgärdsplanen för Växjösjöarna fortsätter. Bottenbehandlingen av Södra Bergundasjön påbörjades 2019 och kommer fortsätta 2020. Den uppföljning som gjorts under året visar att de åtgärder som gjorts gett bra resultat.

Utveckling av effektiva och klimatsmarta skötselmetoder för att underhållet av de offentliga miljöerna fortgår. Klippta gräsmattor har lämnats oklippta i ett försök att gynna biologisk mångfald samtidigt som pengar kan sparas. Detta arbete kommer fortsätta och också involvera avdelningen för Trafik och gata för att skapa artrika vägrenar där det är lämpligt.

Förvaltningen har drivit projektet Grönstruktur på Västra Mark tillsammans med fler förvaltningar inom processen för att synliggöra behov av ekosystemtjänster inom området för att kunna utveckla området med fler bostäder på sikt.

Infrastruktur

Arbetet med att utveckla cykelstaden Växjö går framåt och ett antal cykelöverfarter har färdigställts på det prioriterade huvudcykelnätet för att främja framkomligheten för cyklisterna.

Trafikplatsen på Hovshaga som är en tillväxtinvestering har färdigställts under året. Trafikplatsen innebär en ökad trafiksäkerhet, bättre tillgänglighet till kollektivtrafiken och en bättre framkomlighet över lag.

Vi levererar ett säkert dricksvatten av god kvalitet i tillräcklig mängd

Undersökningen *Kritik på teknik 2019* visar vad Växjöns invånare tycker om hur kommunens vatten- och avloppsförsörjning fungerar. Nio av tio kommuninvånare har uppgivit att deras bostad är ansluten till kommunalt vatten. De som bor i en bostad med en annan typ av vattenförsörjning är inte inkluderade i resultaten nedan. Tre av fyra invånare i Växjö kommun oroar sig aldrig för kvaliteten på kranvattnet. Detta är i linje med invånarnas upplevelse av kvaliteten på kranvattnet. Växjö ligger i en jämförelse med samtliga deltagande kommuner på placering 4 av totalt 102 över flest positivt inställda kommuninvånare. Oberoende av om kommuninvånarna bor i lägenhet eller villa, radhus och kedjehus har de flesta inte varit utsatta för störningar i vattenförsörjningen de senaste tolv månaderna.

Va-plansarbete med va-utbyggnad i randområden till befintliga va-verksamhetsområde och nya solitära områden har fått nedprioriteras av kapacitetsskäl. Resurserna har fått koncentreras till va-utbyggnad i nya exploateringsområden. Förstudie om att etablera verksamhetsområde i Jät har fått bakslag då tänkt samarbete med anslutning mot Tingsryd ej kan ske. Detta kan komma att påverka val av VA-lösningar i södra kommundelen.

För att trygga långsiktig dricksvattenförsörjning har Tekniska nämnden fattat inriktningsbeslut att utreda och söka tillstånd för råvattentag i Örken för att stärka Braås vattenförsörjning. Vidare har inledande arbete påbörjats om hur dagens försörjning av Växjö med flera orter kan utvecklas för att möta befolkningstillväxten.

VA-verksamheten har satt upp egna interna mål om Noll-vision vad gäller avbrott och anmärkningar. De anmärkningar som hittills varit på dricksvattenkvaliteten ute på ledningsnätet har kunnat klassas som provtagningsfel då omprov visat på felfria prover. Avloppsstopp som förorsakat översvämningskada i fastighet har förekommit i några fall beroende på främmande föremål i avloppet eller oklarheter kring anslutningsförhållande. Trots att tre av fyra kommuninvånare är positivt inställda i frågan om huruvida de är tillräckligt informerade om vad som får spolas ned i avloppet finns återkommande problem med avloppsstopp på grund av att olämpliga papperskvaliteter spolas ned. Det finns idag en uppsjö olämpliga produkter som bland annat städservetter och våtstarkt papper vilka ställer till problem och motverkar målet om en avbrottsfri leverans vad gäller mottagande och behandling av avloppsvatten. Än så länge har detta inte påverkat kommuninvånarnas bedömning av avloppsservicen och den positiva trenden från tidigare mätningar håller i sig och förstärks något.

För att möta önskemålen om nybyggnation i Tävelsås har frågan om vatten- och avloppsförsörjningen studerats. Bedömningen är att ytterligare bebyggelse kan tillkomma efter kapacitetsutökning vid avloppsverket och att recipienten Tävelsåsbäcken kan ta emot större avloppsvattenmängder utan kvalitetsförsäring. En anmälan om ökad kapacitet har lämnats in till Miljö och Hälso-

skydds nämnden.

Ett större utredningsprojekt har genomförts kring läkemedelsrening. Kartläggning av avloppsvattnets innehåll av läkemedel har gjorts liksom tester i pilotskala av olika reningstekniker. Fler tester kommer att utföras 2020 och syftet är att få fram beslutsunderlag om satsning på läkemedelsrening skall ske samt att ge vägledning om teknikval. Vidare har möjligheterna och markbehov utretts för ett eventuellt framtida byte av utsläppspunkt av avloppsvattnet från Norra Bergundasjön till Mörrumsåns huvudfåra via en våtmark, som skall tjäna som poleringssteg. Detta för att Norra Bergundasjöns vattenkvalitet snabbare skall kunna förbättras och kommunens mål kring vattenkvalitet i Växjösjöarna uppnås.

Framtid och förväntad utveckling

En kommun som växer kräver infrastruktur både vad gäller ledningar, leveranser och transporter vilket kräver både personella resurser men även stora investeringar. En gemensam planering och prioritering krävs för en bättre fungerande och mer miljösmart samhällsplanering.

Hållbara Växjö 2030 kommer ställa krav på tekniska förvaltningens verksamhet både vad gäller krav och uppföljning i upphandlingar men också på den egna verksamheten samtidigt som vi ser möjligheter att kunna hantera målkonflikter inom processen på ett mer öppet och transparent sätt.

Analys av nyckeltal:

Nöjd medborgarindex, gång och cykelvägar: Över en tioårsperiod har Växjö legat något över genomsnittet för jämförbara städer definierat som "större stad" av SCB. Vid årets mätning ligger resultatet något under genomsnittet. Växjös betyg viker ner, medan genomsnittsvärdet är i stort sett oförändrat. Medborgarna är mest kritiska till snöröjning och trafiksäkerhet, medan belysning upplevs något bättre än vid mätningen 2016.

Sopsaltning startades upp vintern 2016/2017 på fem huvudcykelstråk i staden. Sopsaltning innebär att en maskin först sopar bort snön och sedan sprider ut en mild saltlösning i stället för sand eller grus. Sopsaltningen har givit våra medborgare en ny referenspunkt, som ger "svarta cykelbanor" vintertid. I jämförelsen med de cykelbanor som sköts på konventionellt vis med plogning och sandning framförs ofta synpunkten att de inte sköts bra, en anledning kan vara att de bland annat jämförs med de sopsaltade sträckorna.

Nöjd medborgarindex, gator och vägar: Över en tioårsperiod har Växjö legat något över genomsnittet för jämförbara städer definierat som "större stad" av SCB. Vid årets mätning ligger resultatet något under genomsnittet. Växjös betyg viker ner, medan genomsnittsvärdet för större stad stiger marginellt. Alla mätparametrar betygsätts med lägre betyg än vid mätningen 2016. Den största förändringen ligger inom området snöröjning och trafiksäkerhet. Kvinnor är mera positiva än män och i denna grupp är försämringen mindre. Man är mest nöjd i centralorten. De som bott i kommunen 3-5 år är mest nöjda.

Andelen med tillgång till park och natur minskar framförallt på grund av förtätning: Förtätning med nya bostäder har gjorts inom områden som inte har tillgång till grönområden inom 300 meter, t.ex. centrum och stationsområdet, samtidigt som nya grönområden inte har skapats inom dessa områden. Det gör att det blir fler invånare utan tillgång till park eller natur större än 1 ha inom 300 m.

Kostnad väg-, järnvägsnät och parkering: Om nyckeltalet renas för medfinansieringen av Fagrabäcksrondellen (78 MSEK) sjunker kr/inv med början 2016. Parkeringsintäkter har gradvis ökat. Stadsmiljöavtalet innebär att en större del bidrag har gått in och även det har ökat intäkterna. Samtidigt har kostnaderna minskat i och med övergång till komponentavskrivningar. Komponentavskrivningarna innebär att investeringar delas upp i flera delar vilket gör att avskrivningskostnaderna per år blir lägre. Sammantaget resulterar totalt i en lägre kostnad kr/inv för väg- och järnvägsnät samt parkering.

Kostnad vattenförsörjning och avloppshantering, kr/ invånare: Nyckeltalet baserar sig på ett urval av sju kommuner som faller inom samma storleksklass och som liksom Växjö driver verksamheten i förvaltningsform. För att kunna göra en riktig jämförelse bör man gå in i detalj och jämföra de olika kommunernas kostnadsbild. I Växjö betalar exempelvis VA-verksamheten en arrendeavgift för ledningar i kommunal mark vilket är osäkert om det sker i andra kommuner. Bland annat kan lånekostnader variera. Generellt gäller också att det är svårt att jämföra nyckeltal mellan olika kommuner då de naturliga förutsättningarna varierar. I Växjö har vi relativt många anläggningar medan annan kommun har mer centraliserad verksamhet. Anläggningars ålder och status kan också påverka.

De åtta kommunernas redovisade VA-kostnad enligt Kolada-statistik ligger mellan 1263 kr/ invånare till 2537 kr/invånare där Växjö ligger något över mitten med 1998 kr/invånare. Kostnadsökningen mellan 2017 och 2018 är samma för Växjö och jämförelsekommunerna med 0,7%. Detta är under KPI som ökade med 1,0% under motsvarande period. Brukningstaxorna för kommunerna jämförs även i den sk Nils Holgersson - rapporten som sammanställs av aktörer i hyresbranschen har VA kostnaderna ökat med 2,6 % i alla kommuner. Noterbart är att enligt denna rapport är Växjö på plats 142 av landets kommuner vad gäller VA-priser men att prisökningen är låg uttryckt som kr/m².

Under "Utveckling över tid" för nyckeltalen visar alltid pil *uppåt* för positiv utveckling och *nedåt* för negativ utveckling. Det vill säga även om målet står för en minskning och utvecklingen över tid följer detta mönster, visar trendpilen uppåt då resultatet sker i rätt riktning.

Uppdrag

Alla förvaltningar och bolag ska bli fossilbränsle fria till 2020

Tydliga och smarta krav i entreprenadupphandlingar har gett snabba effekter på tekniska nämndens resultat för koldioxidutsläppen. Den största förklaringen till minskningen beror på att fossil diesel i större utsträckning ersatts med

Uppdrag

biodiesel (HVO) i både egna fordon och vid anläggningsarbeten på entreprenad. HVO framställs genom hydrering (vätebehandling) av vegetabiliska oljor och/eller animaliska fetter från exempelvis slaktavfall. Drivmedel till Växjö kommuns fordon och maskiner står för 15 procent av koldioxidutsläppen. I november 2018 antog tekniska nämnden en avvecklingsplan för hur tekniska förvaltningen ska få bort kvarvarande koldioxidutsläpp. Alla fordon och maskiner är fossilfria, kvarstår gör småmaskiner såsom handgräsklippare, motorsågar och röjsågar etc. Dessa drivs på akrylatbensin och för närvarande saknas bra alternativ.

Utveckla samordnade varutransporter med cityhandlare.

EU-projektet Resolve är pågående och ett antal studieresor har ägt rum. Goda idéer och bra erfarenheter har plockats med hem. Under kommande år ligger dessa erfarenheter till grund för stadsmiljöavtalsansökan om samlastade godstransporter i centrum.

Fortsätta att utveckla Cykelstaden Växjö med cykelöverfarter, cykelfartsgator och separerade gång- och cykelbanor.

Arbetet med att utveckla cykelstaden Växjö går framåt, men då det är stora investeringar som behövs i befintlig infrastruktur för att förbättra för cyklister krävs det att prioriteringar görs. De projekt som har samordnats med annan aktör har prioriterats.

Under hösten 2019 har projektering av cykelöverfarter på Mörnerns väg utförts. Gång- och cykelvägen utmed Söderleden har slutförts där arbetet har skett tillsammans med VEAB och deras planerade arbete med ny fjärrvärmeledning till Bäckaslöv. En översyn av cykelstråken till och genom centrumkärnan har gjorts i samband med framtagandet av en ny Stadsmiljöplan.

Ett antal cykelöverfarter har färdigställts under hösten på det prioriterade cykelvägnätet.

Cykelvägvisningen på huvudcykelnätet har setts över och uppdaterats och skyltar bytts ut.

Tillgänglighet i den fysiska miljön, samt tillgång till parkeringar och toaletter i Växjö stad.

Arbetet med att färdigställa nya offentliga toaletter i Strandbjörket och på Växjösjöns östra strand har genomförts. Arbetet med detaljplan för att möjliggöra parkeringshuset vid kvarteret Fabriken pågår.

Slutföra förstudien kring rening av läkemedelsrester och mikroplaster på Sundets reningsverk.

Naturvårdsverket utlyste 2018 möjligheten för kommuner att söka bidrag för att utreda och införa så kallad läkemedelsrening. VA sökte bidrag till en förstudie och i april 2018 beslutade tekniska nämnden om projektdirektiv för att påbörja en förstudie kring mikroförroreningar vid avloppsverket Sundet. Målet var att kartlägga befintliga reningsprocessers effektivitet på läkemedelsrening och om behov finns för ytterligare rening. Vidare studerades i pilotförsök tekniker för en ev framtida komplettering av Sundet med rening av mikroförroreningar. Dessa tester och försök har gjorts med test av både ozon-teknik samt en på marknaden ny teknik med väteperoxid i kombination med ultraviolett ljus. En redovisning av resultaten skall göras till Naturvårdsverket i januari 2020. Under våren gjordes också en förnyad ansökan till Naturvårdsverket om medel för kompletterande utredningar, vilken delvis beviljades varför försök kommer att fortsätta även 2020.

Sjörening Södra Bergundasjön

Arbetet med bottenbehandling omfattar ett kontrakt om 200 t aluminium som ska tillsättas till botten i S Bergundasjön 2019-2020. Halva entreprenaden utfördes 2019, den andra halvan utförs 2020. Dessutom utförs omfattande dokumentation och miljökontroll löpande. För alla dessa delar har nationella bidrag utgått, om totalt mer än 10 mkr. Kommunens egeninsats är ca 5 mkr (MEX och VA).

S Bergundasjön hade en markant bättre status 2019 än tidigare år. I medeltal drygt 3 m siktdjup vid mätningar maj-oktober.

Stadsutvecklingsprojekt 2019 - detaljplaner och genomförande av detaljplaner och byggnation av VA samt gator/park

Arbetet med trafikplats Fagrabäck har varit ganska lågintensivt hittills under året då det varit en del formella frågor som styrer tidplanen. Utformningsfrågorna är för tillfället vilande i väntan på att detaljprojekteringen startar.

Många stadsutvecklingsprojekt har varit igång under året och mycket arbete har lagts på att medverka i dessa pro-

Uppdrag	
	<p>jekt. Under 2019 har arbetet varit intensivt framförallt i Öjabymotet, Hovshaga centrum, Bäckaslöv, Telestadshöjden, Arenastaden och Öjaby.</p>
 	<p>Fortsätta utbytet av energikrävande belysningsarmaturer till lågenergialternativ.</p> <p> Plan finns för utbyte i centrum. Avtalet har löpt ut med entreprenör och ny upphandling är överklagad. Besked inväntas om när utbyte är möjligt från upphandlingsenheten.</p> <p>Kolla med Ivarsson</p>
 	<p>Bygga solenergianläggningar på förvaltningens VA-avdelningens anläggningar</p> <p> Solpaneler med en sammanlagd installerad effekt på 121 kW har installerats på ett antal yttre vatten och avloppsverk. Solpanelerna beräknas kunna leverera 98 000 kWh elenergi per år. Projektet har slutredovisats i tekniska nämnden. Ytterligare solpaneler beräknas installeras 2020.</p>
 	<p>Utnyttja funktionalitet i befintliga IT system effektivare</p> <p> En ordningsplan är framtagen för hur strukturer och rutiner ska tas fram. Ett tilläggsmodul är beställt till parkens IT stöd, för att underlätta att bland annat lägga in trädinventeringar. Under hösten 2019 har en tekniksprångare hjälpt till med att lägga in ytor i parkprogrammet.</p> <p>Funktionsbesiktningar och veckokontroller av lekplatser har börjat dokumenteras direkt in i IT stöd istället för på papper på tre parklag i Växjö tätort.</p>
 	<p>Undersöka möjligheten att anlägga en parkeringsplats i centrala Lammhult för långträdare</p> <p>Förfrågningsunderlag är utskickat för markundersökningar på den plats parkeringsytan är tänkt att placeras.</p>
 	<p>Förstärka belysningen i Braås med utbyte av LED och ny belysning utmed strandpromenaden</p> <p> Arbetet avvaktar upphandling av belysningsentreprenör. Upphandlingen blev överklagad under våren och är fortfarande inte klar.</p>
 	<p>Framtagande av ett strategiskt övergripande förslag för kommunkoncernen för planering och organisation kring parkeringsfrågorna. Arbetet görs i samarbete med berörda förvaltningar och kommunala bolag.</p> <p>Utredning pågår och konsult är anlitad. Fortsatt arbete har skett under hösten och beräknas vara klart våren 2020.</p>
 	<p>Framtagande av en handlingsplan för beredskap vid extrem torka som belyser vattenförsörjning, bevattning och växtlighet</p> <p> Någon plan i form av ett dokument har inte tagits fram. Däremot pågår en uppdatering av den regionala vattenförsörjningsplanen i länsstyrelsens regi som även skall omfatta lantbrukets behov av bevattningsvatten. I kommunen pågår en rad aktiviteter i syfte att dels stärka dricksvattenförsörjningen så att den är robust även i torrperioder och dels att minska användningen av dricksvatten särskilt i torrperioder. Robust vattenförsörjning arbetas det med i aktiviteterna kring utökad kapacitet i Bergaåsen samt i Braås. Minskad dricksvattenanvändning pågår i projekt med att kunna leverera tekniskt vatten som ej håller dricksvattenkvalitet. Ett första hämtställe för tekniskt vatten planeras på öster där vatten kan tas ur dagvattendammar. Det tekniska vattnet kan användas till gatusopning, spolningar på avlopps- och dagvattenledningsnätet mm. I Linnéparken planeras dricksvatten för bevattning att bytas ut mot sjövatten. Bevattning av fotbollsplaner mm ses över. En översyn av kommunens fontäner har gjorts med syfte att minska dricksvatten och energiåtgång.</p>
 	<p>Ta fram en fotgängarplan för att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter som en del i arbetet med hållbara transporter</p> <p> Konsult är upphandlad arbete pågår. Planen beräknas vara klar våren 2020.</p>

Uppdrag

Fortsatt effektivisering av parkverksamhet och förråd genom samordning av maskinpark

Traktorpool för Växjö stad startades upp under våren vilket gör att parkenheten kan dra ner på en traktor. Sammanslagning av Parkförråden Braås och Rottne har gjorts. Detta innebär minskning av ett förråd, en traktor, undvikande av dubbel uppsättning av småmaskiner samt en säkrare arbetsmiljö genom att det blir mindre ensamarbete.

Utveckla koncernövergripande fordonshantering

Fordonsprojektet som löpt under våren pausades i samband med att Budget 2020 offentliggjordes och allt övertagande av koncernens fordon pausades men återupptogs under hösten. Projektet med en gemensam hantering av förvaltningarnas fordon är avslutad och går in i verkställighet. Bolagens fordon hanteras under 2020.

Elektroniska körjournaler håller på att implementeras.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad	
KF	R/K	Nöjd Medborgar-Index - Gång- och cykelvägar	2018	57	↘	■
KF	R/K	Nöjd Medborgar-Index - Gator och vägar	2018	58	↘	●
KF	R/K	Nöjd Medborgar-Index - Renhållning och sophämtning	2018	69	↘	●
KF	R/K	Andelen invånare som har högst 300 m till ett tillgängligt park- eller naturområde större än ett hektar (%)	2019	88,9*	↘	■
KF	R/K	Andel av VA-ledningsnätet som lagts om eller renoverats under året (%)	2019	0,62*/***	↗	●
KF	R/K	Andel av hushåll och verksamheter som sorterar sitt matavfall (%)	2018	89*	↗	●
KF	E	Kostnad väg- och järnvägsnät, parkering, kr/inv	2018	1 259	↗	●
N/S	R/K	Antal mikrobiologiska anmärkningar på dricksvattnet	2019	4	↗	●
KF	E	Kostnad vattenförsörjning och avloppshantering, kr/inv	2017	1 985****	↘	■
KF	E	Kostnad avfallshantering, kr/inv	2017	971****	↘	●
N/S	R/K	Fossila koldioxidutsläpp från Tekniska nämnden, ton	2018	192,98	↗	●

Ökad trygghet i hela kommunen

Riktningens utveckling

Förvaltningen är med och bidrar till måluppfyllelsen av att öka tryggheten i hela kommunen genom olika insatser tillsammans med andra förvaltningar, bostadsbolag och polis. Byte till LED-armaturer innebär att belysningskvaliteten förbättras, vilket också ger en ökad trygghetskänsla för både bilister, cyklister och gående.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Projektet, trafiksäkert och hållbart trafiksystem med fokus på trafiksäkerhet för den oskyddade trafikanten har lagts ner.

Arbetet med utbildningsförvaltningen gällande säkra skolvägar pågår.

I och med den ökade säkerheten som NIS direktivet innebär har riskbedömningar påbörjats och den grundläggande IT-säkerheten har gått igenom vilket också medfört ökade kostnader.

Framtid och omvärld

Armatyrtbytesprogrammet fortsätter men avvaktar förnyad upphandling. Byte till LED-armaturer innebär att belysningskvaliteten förbättras, vilket också ger en ökad trygghetskänsla för både bilister, cyklister och gående.

Uppdrag

Säker skolväg med bilfria zoner runt fler grundskolor.

Arbetet med att göra skolvägar säkrare samt skapa fler bilfria zoner kring fler grundskolor är pågående och fortlöper enligt plan. I dessa frågor samarbetar tekniska förvaltningen med utbildningsförvaltningen. Under 2019 har fokus varit på Bäckaslövskolan, Söraby skola och Östra Lugnet skola.

Konsekvent och riskbaserat IT-säkerhetsarbete för att skapa bra förutsättningar för efterlevnad av lagstiftning.

Under 2018 trädde NIS-direktivet och GDPR i kraft. Direktivet syftar till att uppnå en hög säkerhetsnivå i nätverk och informationssystem inom hela EU, till skillnad från GDPR som är dedikerat för personuppgifter. Under 2019 trädde den sk Säkerhetsskyddslagen i kraft som skall stärka rikets säkerhet. För att skapa bra förutsättningar för efterlevnad av lagstiftningen krävs bla konsekvent och riskbaserat IT-säkerhetsarbete. För VA är det primärt driftsäkerheten och förmågan att kontinuerligt och uthålligt tillhandhålla dricksvatten som Säkerhetslagen och NIS avser med hög säkerhet inom tjänsten leverans och distribution av dricksvatten. Denna kontinuitet säkerställs genom att införa åtgärder för att förebygga störningar samt skapa en förmåga att hantera och lära sig av de störningar som, trots åtgärder, ändå uppstår.

VA har anmält till tillsynsmyndigheten livsmedelsverket att verksamheten omfattas av NIS. Under 2019 har arbetet påbörjats med säkerhetsbedömningar, riskbedömning på olika nivåer och genomgång av den grundläggande IT-säkerheten avseende separation av nätverk, fjärråtkomst etc. Som exempel kan nämnas att VA har en separat lokal lagring av Sharepointyta då en molnbaserad lösning ansågs alltför sårbar. Den ökade säkerheten medför ökade kostnader som står i konflikt med uppsatta nyckeltal om ekonomisk effektivitet. IT-säkerhetsarbetet är ständigt pågående och rullar systematiskt hela tiden med kontroller samt korrigerande åtgärder om brister upptäcks. Vidare har en kontinuitetsanalys gjorts som förutom it-frågorna genomlyser andra sårbarheter.

Möjliggöra en aktiv fritid

Ett kultur- och fritidsutbud med mer bredd och spets

Riktningens utveckling

Den sammantagna bedömningen och analysen för 2019 års resultat för målet "ett kultur- och fritidsutbud med mer bredd och spets" visar att uppdragen har följt planen med flertalet positiva effekter. Syftet är att locka ut fler människor att vara mer fysiskt aktiva genom att naturen i närmiljön blir mer lättillgänglig och attraktiv.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Nya mötesplatser

Under 2019 har nya mötesplatser skapats som ökar Växjö och tätorternas attraktivitet samt lockar fler människor att vistas utomhus och till rörelse. Exempelvis invigdes Hovs aktivitetspark i maj, stationsparken i Lamhult i september och Geometriparken vid Trummen i november. Vidare så har en ny badplats vid Trummen/Limnologen anlagts under året i enlighet med beslut från tekniska

nämnden.

Det är ett ständigt pågående arbete att medverka i de planer och stadsutvecklingsprojekt som drivs inom kommunen. Under första halvåret 2019 har arbetet varit intensivt framförallt i Öjabymotet, Hovshaga centrum, Bäckaslöv, Telestadshöjden, Arenastaden och Öjaby. Torparängen är inne i en genomförandefas men också kompletterande utformningsförslag tas fram intill planerad begravningsplats och brygga vid sjön.

Utveckling av Bäckaslövsområdet har gjorts med att del av elljusspåret nya sträckning är avverkad och arbetet fortsätter när resterande sträckning är framtagen. Under 2019 har planering och tillståndsprocesser pågått kopplat till natur- och kulturmiljöer. Vi har tagit fram en plan för hur spårets belysning kan anpassas för att minska skadorna på djurlivet. Delar har gallrats och röjts för att möjliggöra spårets dragning.

Centrumvision

Revideringen av Stadsmiljöprogrammet pågår och diskussioner med fastighetsägare pågår för att utveckla centrum i linje med den Centrumvision som tagits fram.

Framtid och förväntad utveckling

Arbetet med att förbättra stigar, vindskydd och röjning i Hovshaga naturreservat har påbörjats men det är mycket arbete kvarstår i arbetet med att utveckla området.

Vallen över Norra Bergundasjön mellan Bredvik och Bäckaslöv är byggd under året och under kommande år kommer arbetet fortsätt med att utveckla platsen och badlagunen i Norra Bergundasjön.

Uppdrag

Förbättra standard på befintliga anläggningar och anordningar enligt friluftsprogrammet

Revidering av Friluftsprogramkets handlingsplan har inte påbörjats till följd av brist på handläggarresurser på tekniska förvaltningen.

Åtgärder har gjorts enligt den befintliga handlingsplanen.

Skapa en badlagun i Norra Bergundasjön.

Tekniska förvaltningen har fått lagakraftvunnen dom gällande utformning och vattenflöden och har lämnat in kontrollprogram för framtida uppföljning. Byggnation av vallen är utförd och skall färdigställas gällande gc-väg och stränder etc görs under 2020.

Fullfölja arbetet med stråken runt Norra Bergundasjön.

Flertalet åtgärder har gjorts för att förbättra stråket runt sjön så som tex bro över Bergunda Kanal. Vallen över Norra Bergundasjön blir den sista delen att färdigställa stråket runt sjön.

Förbättra den ekologiska statusen i Bergundasjöarna

Arbetet pågår enligt framtagna plan med att förbättra den ekologiska statusen i Bergundasjöarna och resultat av dessa märks redan.

Reduktionsfiske i Norra Bergundasjön pågår enligt plan och genomfördes under våren 2019. Detta kommer även att ske under våren 2020. Resultatet av årets fiske var bra, cirka 30 ton vitfisk togs upp. Därutöver bidrog fisket i Södra Bergundasjön till en betydande minskning av vitfisk i sjön fram till 2017, då en barriär byggdes mellan Bergundasjöarna. Norra Bergundasjön har under våren/försommaren 2019 haft klarare vatten än tidigare år.

Bottenbehandlingen av Södra Bergundasjön går som planerat. Avtal är tecknat med Vattenresurs AB om att lägga ut 100 + 100 ton aluminium i mjukbottenarna i sjön år 2019 och 2020. Södra Bergundasjön har haft fin vattenkvalitet trots mycket hög vattentemperatur i hela vattenmassan (22-23 grader).

Utveckla det nybildade naturreservatet i Hovshaga

Naturreservatet invigdes i september. Utvecklandet av reservatet pågår, men mycket arbete återstår. Gränsmarkering- en har sats ut. Vissa befintliga gångvägar har grusats upp under året och vid Ryttartorpet har arbetet med grillhus och vindskydd färdigställts. Informationsmaterial har tagits fram. Gamla stättor har bytts ut längs med stigar som passerar betesmarksstängsel. Farliga grenar har åtgärdats av arborist kring friluftsanordningar. Åtgärder enligt skötselplan som påbörjats handlar om restaurering av två betesmarker samt en mindre del av det stora behovet av frihugning av ekar och andra grova, värdefulla och vackra träd.

Uppdrag

Upprusta lekplatser enligt lekplatsprogrammet i samråd med de närboende med start i Furuby och Högstorp

Under 2019 har en handlingsplan tagits fram till det antagna Lekplats- och aktivitetsprogrammet.

Lekplatsen i Åryd har byggts om och lekplatsen i Furuby håller på att byggas om. Ett antal lekplatser har dessutom avvecklats enligt plan. Ett förslag på upprustning av lekplats i Sandsbro har också gjorts.

Verksamhetsuppföljning

Under 3.3.1 beskrivs arbetet med ständiga förbättringar i verksamheten under nämndsuppdraget "Integrera förbättringskultur och metodik i befintliga strukturer". Här beskrivs verksamhetsstyrning, intern samordning, verksamhetsutveckling samt den moderna förvaltningen.

Under hösten 2019 diskuterades i olika grupperingar om hur förvaltningen borde organisera sig för att bli effektivare, mindre sårbar och dra nytta av våra olika kompetenser samtidigt som vi skulle möta kraven på en tydlig beställarorganisation. Resultatet från dessa möten blev en ny organisation där planering och drift för de olika professionerna samlades i avdelningar med flera olika ansvar över avdelningsgränserna. Syftet med den nya organisationen är att bli en bättre och tydligare beställarorganisation, knyta olika kompetenserna närmare varandra samtidigt som chefsrollen renodlades.

Förvaltningen har varit delaktig i arbetet med processkartläggningar för både Samhällsbyggnadsprocessen och processen Aktiv fritid. Genom processarbetet har vissa justeringar i ärendehantering, samråd och beslutsordningar gjorts. Processarbetet har också gjort att organisationen ser ett behov av att styra upp och förtydliga fler saker efterhand.

Projektstyrningen har genom den framtagna projekthandboken styrts upp än mer under året gällande hanteringen av exploateringsprojekten. Ett behov finns dock att förtydliga och förenkla mer kring beslutsgångar och administrationen kring projektstyrningen.

Förvaltningen har under året jobbat mycket med en teknisk handbok som skall ligga till grund för den tekniska utformningen och kraven som förvaltningen har som standard för allt från gatu-bredder till utformning av dagvattenmagasin. Syftet med handboken som skall bli digital är att det enkelt skall kunna tas fram vad som är Växjö's standard för både medarbetare och konsulter.

För att möta höjda säkerhetskrav har tillsammans med säkerhetsavdelningen en övergripande säkerhetsanalys gjorts över va-verksamheten. Denna har följts upp med att en kontinuitetsplan tagits fram. Planens syfte är att förutse kritiska faktorer som kan äventyra driften av va-systemet så att man om möjligt kan förhindra driftavbrott genom förberedande insatser.

En SMS-tjänst har tagits i drift som kan användas att ge information till berörda inom ett visst område, tex vid avbrott av vattenleveransen pga akut vattenläcka. Tjänsten används också som komplement till annan information vid planerade åtgärder som kan påverka boende eller företag.

Det sedan flera år pågående programmet att successivt byta ut alla vattenmätare till digitala som kan fjärravläsas har slutförts under året. Efter hand som fjärravläsningssystemet för mätdatan nu byggs ut kan nya funktioner tas om hand. Detta kan leda till nya tjänster för kund och bättre möjligheter att analysera vattenledningsnätets funktion.

Inom va-verksamheten mäts och kontrolleras många parametrar vad gäller ekonomi, produktion mm. Verksamheten följer en rad viktiga trender såsom förlust av dricksvatten på ledningsnät, inläckande så kallat ovidkommande vatten på spillvattennäten, energiförbrukningar etc. Trenderna är ett hjälpmedel att hitta åtgärder som successivt kan förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten.

Intern kontroll

Nedan redovisas en sammanställning av uppföljningen av nämnden/bolagets interna kontroll.

Symbolförklaring granskning

- Granskningen har ännu inte genomförts
- Granskningen visar inga brister
- Granskningen visar vissa brister
- Granskningen visar allvarliga brister

Om granskningen visar vissa eller allvarliga brister ska åtgärder föreslås.

Symbolförklaring åtgärd

- Ej påbörjad
- Pågående
- Försenad
- Avslutad

Utöver denna översiktliga rapportering tas uppföljningen av intern kontroll, inklusive samlad bedömning och självskattning, som ett eget ärende i respektive nämnd.

Risk	Granskning	Åtgärd
Gemensam risk förvaltningar och bolag: Bankkort avslutas inte korrekt	 Att bankkort avslutas korrekt vid upphörande av anställning eller byte av tjänst (gemensam granskning)	
Gemensam risk förvaltningar och bolag: Kassaredovisning uppfyller inte bokföringsmässiga krav	 Att kassaredovisningen uppfyller bokföringsmässiga krav (gemensam granskning)	
Gemensam risk förvaltningar: Kontroll stora belopp	 Kontroll stora belopp (gemensam granskning)	 Granskning av belopp över 500 tkr där korrekt attest och relevanta inköp kontrolleras
Gemensam risk förvaltningar: Kontroll av attestförteckningar	 Kontroll att attestförteckningen stämmer överens med registrerad data i ekonomisystemet (gemensam granskning)	
Bristfälliga fakturaunderlag från entreprenörer	 Stickprovskontroller av stora belopp - samma kontroll som gemensam risk förvaltningar: Kontroll stora belopp	
Kompetensförsörjning	 Kompetensförsörjningsplan ska finnas på nivå specialist och chef	
Kontinuitetsplan VA	 Kontinuitetsplan VA	 Arbeta med kontinuitetsplan genomförs tillsammans med Säkerhetsavdelningen och inhyrd konsult. Arbetet kommer att slutföras under hösten.

Risk	Granskning	Åtgärd
Köp på befintliga ramavtal och via direktupphandlingar	■ Uppföljning befintliga avtal och via direktupphandlingar	
Arbetsmiljö, OSA, lagefterlevnad	● Arbetsmiljö, OSA, lagefterlevnad	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kränkande särbehandling ● OSA-verktyget del 1-3
Efterlevnad av NIS-direktiv	● Efterlevnad av NIS-direktiv	▶ Riskbedömning på olika nivåer och genomgång av den grundläggande IT-säkerheten avseende separation av nätverk och fjärråtkomst
Efterlevnad av ny dataskyddsförordning	● Efterlevnad av dataskyddsförordningen.	▶ Vid känsliga personuppgifter ska en säkerhetsanalys göras.

Uppföljning av privata utförare

Antal och omfattning privata utförare

För drift och underhåll av gatubelysning har förvaltning under 2019 haft avtal med en entreprenör.

Inom förvaltningens ansvar för snöröjning nyttjas en större entreprenör samt ett antal mindre utförare. Av den totala kostnaden som redovisas i tabellen ligger 62% mot en entreprenör. Även avseende övriga delar av gatudriften som sköts av privata utförare nyttjas ett antal mindre leverantörer och merparten av kostnaderna, 84%, ligger mot en entreprenör.

I fråga om parkeringsövervakning samt vattenmätarhantering nyttjar trafikenheten respektive VA-avdelningen endast en entreprenör.

Verksamhet	Utfall tkr
Skattefinansierade verksamhet	
<i>Gatudrift:</i>	
Underhållsbeläggning	15 038
Återställning gata	8 179
Vinterväghållning	6 737
Tömning av dagvattenbrunnar	1 902
<i>Gatubelysning:</i>	
Drift & underhåll (exklusive el)	5 444
<i>Parkering:</i>	
Parkeringsövervakning	4 683
Vatten- och avloppshantering	
Vattenmätarhantering	5 145
TOTALT	47 128

Uppföljning av privata utförare under året

Avseende den snöröjning som förvaltningen ansvarar för och som utförs av extern part sker löpande entreprenadsavstämningar gentemot utförare.

Även gällande den externt upphandlade parkeringsövervakningen sker löpande avstämningar och uppföljningsmöten med leverantör.

Entreprenörer inom bygg- och anläggning kontrolleras inom ramen för gällande regler och den kontroll som utförs löpande.

Omvärldsanalys privata utförare

Med avvecklingen av egen regiverksamhet avseende anläggning och kommande konkurrensut-sättning av delar av den egna parkverksamheten kommer förvaltningens volym i fråga om externa utförare öka. Förändringen ställer krav en översyn av verksamhetens befintliga avtal samt kom-mande behov av entreprenörstjänster.

Kostnadsbild och tidsplanering gällande de uppdrag som framåt läggs på externa parter är starkt beroende av konjunkturläge. För att säkerställa kostnadseffektiv leverans inom planerad tidsram för verksamhetens investeringsprojekt kräv en långsiktighet i fråga om planering och avtal.

Redovisning av tillkommande uppdrag från KF

Beslut	Beskrivning	Vidtagen åtgärd

Resultat- och balansräkning skattefinansierade verksamheter

RESULTATRÄKNING, TKR	2019	2018
Verksamhetens intäkter		97 282
Verksamhetens kostnader		-214 438
Av- och nedskrivningar		-28 299
Verksamhetens nettokostnader		-145 455
Finansiella intäkter		0
Finansiella kostnader		-9 379
Kommunbidrag		157 761
ÅRETS RESULTAT		2 927
BALANSRÄKNING, MKR	2019	2018
TILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		356 355
Maskiner och inventarier		8 104
Pågående investeringar		90 092
Summa materiella anläggningstillgångar		454 551
Omsättningstillgångar		
Förråd med mera		0
Fordringar		-349 020
Kassa och bank		0
Summa omsättningstillgångar		-349 020
SUMMA TILLGÅNGAR		105 531
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Årets resultat		2 927
Ingående eget kapital		23 058
Summa eget kapital		25 985
Skulder		
Långfristiga skulder		0
Kortfristiga skulder		79 546
Summa skulder		79 546
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		105 531

Resultat- och balansräkning vatten och avlopp

RESULTATRÄKNING, tkr	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter	1	196 721	191 198
Verksamhetens kostnader	2	-139 556	-134 536
Av- och nedskrivningar	5,6	-42 034	-41 739
Verksamhetens nettokostnader		15 131	14 923
Finansiella intäkter	3	19	27
Finansiella kostnader	4	-15 150	-14 950
ÅRETS RESULTAT		0	0
BALANSRÄKNING, tkr		2019	2018
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5	885 186	822 339
Maskiner och inventarier	6	8 538	8 213
Pågående investeringar	7	72 629	102 423
Summa materiella anläggningstillgångar		966 353	932 975
Omsättningstillgångar			
Förråd med mera		0	0
Fordringar	8	-37 536	116 376
Kassa och bank	9	53 301	-2 372
Summa omsättningstillgångar		15 765	114 004
SUMMA TILLGÅNGAR		982 118	1 046 979
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Grundkapital		10 000	10 000
Skulder			
Långfristiga skulder	12	951 518	1 015 241
Kortfristiga skulder	13	20 600	21 738
Summa skulder		972 118	1 036 979
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		982 118	1 046 979

Resultat- och balansräkning avfallshantering

AVFALLSHANTERING, TAXA				AVFALLSHANTERING, MARKNAD	
RESULTATRÄKNING, tkr	Not	2019	2018	2019	2018
Verksamhetens intäkter	1		88 937		9 384
Verksamhetens kostnader	2		-85 086		-8 454
Av- och nedskrivningar	5,6		-3 757		-923
Verksamhetens nettokostnader			94		7
Finansiella intäkter	3		30		0
Finansiella kostnader	4		-124		0
ÅRETS RESULTAT			0		7
AVFALLSHANTERING					
BALANSRÄKNING, tkr		2019	2018		
TILLGÅNGAR					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5		12 569		
Maskiner och inventarier	6		14 129		
Pågående investeringar	7		44 996		
Summa materiella anläggningstillgångar			71 694		
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera			0		
Fordringar	8		46 488		
Kassa och bank	9		-57 716		
Summa omsättningstillgångar			-11 228		
SUMMA TILLGÅNGAR			60 466		
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat			7		
Ingående eget kapital			3 283		
Summa eget kapital	10		3 290		
Grundkapital			5 000		
Avsättningar					
Övriga avsättningar	11		10 785		
Summa avsättningar			10 785		

Skulder		
Långfristiga skulder	12	25 000
Kortfristiga skulder	13	16 391
Summa skulder		41 391
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		60 466

Resultat- och balansräkning biogas

RESULTATRÄKNING, TKR	2019	2018
Verksamhetens intäkter		29 744
Verksamhetens kostnader		-24 030
Av- och nedskrivningar		-11 086
Verksamhetens nettokostnader		-5 372
Finansiella intäkter		0
Finansiella kostnader		-1 709
ÅRETS RESULTAT		-7 081
BALANSRÄKNING, TKR	2019	2018
TILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		47 313
Maskiner och inventarier		22
Pågående investeringar		1 600
Summa materiella anläggningstillgångar		48 935
Omsättningstillgångar		
Förråd med mera		0
Fordringar		-4 622
Kassa och bank		35 119
Summa omsättningstillgångar		30 497
SUMMA TILLGÅNGAR		79 432
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Årets resultat		-7 081
Ingående eget kapital		-9 436
Summa eget kapital		-16 517
Skulder		
Långfristiga skulder		95 000
Kortfristiga skulder		949
Summa skulder		95 949
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		79 432

Resultat- och balansräkning teknisk produktion

RESULTATRÄKNING, TKR	2019	2018
Verksamhetens intäkter		182 160
Verksamhetens kostnader		-175 825
Av- och nedskrivningar		-4 441
Verksamhetens nettokostnader		1 894
Finansiella intäkter		0
Finansiella kostnader		-113
ÅRETS RESULTAT		1 781
BALANSRÄKNING, TKR	2019	2018
TILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		329
Maskiner och inventarier		9 237
Pågående investeringar		2 960
Summa materiella anläggningstillgångar		12 526
Omsättningstillgångar		
Förråd med mera		2 786
Fordringar		11 143
Kassa och bank		0
Summa omsättningstillgångar		13 929
SUMMA TILLGÅNGAR		26 455
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Årets resultat		1 781
Ingående eget kapital		12 557
Summa eget kapital		14 338
Skulder		
Långfristiga skulder		8 680
Kortfristiga skulder		3 437
Summa skulder		12 117
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		26 455

Resultat- och balansräkning parkeringsköp

RESULTATRÄKNING, TKR	2019	2018
Verksamhetens intäkter		0
Verksamhetens kostnader		0
Av- och nedskrivningar		0
Verksamhetens nettokostnader		0
Finansiella intäkter		0
Finansiella kostnader		0
ÅRETS RESULTAT		0
BALANSRÄKNING, TKR	2019	2018
TILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		0
Maskiner och inventarier		0
Pågående investeringar		0
Summa materiella anläggningstillgångar		0
Omsättningstillgångar		
Förråd med mera		0
Fordringar		0
Kassa och bank		10 523
Summa omsättningstillgångar		10 523
SUMMA TILLGÅNGAR		10 523
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Årets resultat		0
Ingående eget kapital		10 523
Grundkapital		0
Summa eget kapital		10 523
Skulder		
Långfristiga skulder		0
Kortfristiga skulder		0
Summa skulder		0
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		10 523

Resultat- och balansräkning skogsvård och natur

RESULTATRÄKNING, TKR	2019	2018
Verksamhetens intäkter		5 771
Verksamhetens kostnader		-7 762
Av- och nedskrivningar		0
Verksamhetens nettokostnader		-1 991
Finansiella intäkter		0
Finansiella kostnader		0
ÅRETS RESULTAT		-1 991
BALANSRÄKNING, TKR	2019	2018
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Årets resultat		-1 991
Ingående eget kapital		5 710
Summa eget kapital		3 719
Skulder		
Långfristiga skulder		0
Kortfristiga skulder		467
Summa skulder		467
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 186

Noter vatten, avlopp och avfallshantering

tkr	Vatten och avlopp		Avfallshantering	
	2019	2018	2019	2018
Not 1. Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter (material och varor)	3 910	3 049		4 643
Taxor och avgifter	186 424	181 537		88 281
Hyror och arrenden	125	124		82
Bidrag	12			
Försäljning av verksamhet/entreprenader	6 076	6 450		5 275
Övriga intäkter	174	37		39
Summa	196 721	191 197		98 320
Not 2. Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-30 256	-28 964		-19 602
Pensionskostnader inkl. löneskatt	-1 857	-1 772		-1 262
Köp av huvudverksamhet	-7 779	-7 573		-21 181
Lämnade bidrag	0	0		0
Lokal och markhyror	-5 017	-4 939		-1 832
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-34 944	-29 975		-4 161
Bränsle, energi och vatten	-16 030	-17 238		-1 058
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-7 610	-8 549		-2 302
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial		-2 700		
Kostnader för transportmedel, transporter och resor	-1 269	-945		-21 646
Övriga tjänster	-13 873	-16 975		-12 637
Realisationsförluster och utrangeringar	-1 656	-3 488		-82
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	-448	-358		-291
Övriga kostnader	-18 817	-11 060		-7 483
Summa	-139 556	-134 536		-93 537
Not 3. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	19	27		30
Summa	19	27		30
Not 4. Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-15 150	-14 950		-141
Summa	-15 150	-14 950		-141

Not 5. Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	1 327 218	1 227 316	36 249	46 187
Ackumulerade avskrivningar	-442 032	-404 976	-34 234	-33 618
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Bokfört värde	885 186	822 340	2 015	12 569
<i>Genomsnittlig avskrivningstid, år</i>	<i>34 år</i>	<i>32 år</i>	<i>59 år</i>	<i>32 år</i>

	Vatten och avlopp		Avfallshantering	
	2019	2018	2019	2018
Redovisat värde vid årets början	822 340	825 284	12 569	14 107
Investeringar	99 902	39 265	0	0
Försäljningar/utrangeringar	-1 531	-3 488	-11 135	-82
Nedskrivningar	0	0	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0	0	0
Avskrivningar	-39 177	-38 533	-616	-1 456
Omklassificeringar	3 652	-188	1 197	0
Redovisat värde vid årets slut	885 186	822 340	2 015	12 569
Not 6. Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	29 462	27 119	29 805	43 220
Ackumulerade avskrivningar	-20 924	-18 905	-29 805	-29 901
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Bokfört värde	8 538	8 214	0	13 319
<i>Avskrivningstider</i>	<i>10 år</i>	<i>8 år</i>	<i>0 år</i>	<i>13 år</i>
Redovisat värde vid årets början	8 214	11 012	14 129	13 838
Investeringar	2 343	407	0	3 515
Försäljningar/ utrangeringar	-124	0	-13 415	0
Nedskrivningar	0	0	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0	0	0
Avskrivningar	-2 856	-3 205	-714	-3 224
Omklassificeringar	961	0	0	
Redovisat värde vid årets slut	8 538	8 214	0	14 129
Not 7. Pågående investeringar				
Redovisat värde vid årets början	102 423	87 882	44 996	4 007
Årets investering	42 657	14 541	-43 799	40 989
Omklassificeringar	-72 451	0	-1 197	0
Utrangeringar	0	0	0	0

Redovisat värde vid årets slut	72 629	102 423	0	44 996
Not 8. Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	43 897	33 397		17 629
Mervärdesskatt, övriga skatter	-21 339	-21 342		-3 871
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	985	518		1 497
Övriga fordringar	-61 080	103 803		31 233
Summa	-37 537	116 376		46 488
Not 9. Kassa och bank				
Bank	53 301	-2 372		-57 716
Summa	53 301	-2 372		-57 716

	Vatten och avlopp		Avfallshantering	
	2019	2018	2019	2018
Not 10. Eget kapital				
Ingående eget kapital	-10 000	-10 000		-8 282
Årets resultat	0	0		-7
Utgående eget kapital	-10 000	-10 000		-8 289
Not 11. Avsättningar				
Återställning deponin Häringetorp	0	0		-10 785
Summa	0	0		-10 785
Not 12. Långfristiga skulder				
Övriga långfristiga skulder	-951 518	-1 015 241		-25 000
Summa	-951 518	-1 015 241		-25 000
Not 13. Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	-11 739	-13 246		-7 890
Upplupna löner	-266	-208		-77
Sociala avgifter	-682	-583		-485
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-3 718	-3 579		-3 571
Semesterlöneskuld, okompenserad övertid	-1 743	-1 488		-1 238
Övriga kortfristiga skulder	-2 452	-2 633		-3 130
Summa	-20 600	-21 737		-16 391

